

Londre

LETNISKÓ
CIESZYN

Zakład art. fotografii i powiększeń
K. PIETZNERA NAST.

Cieszyn, Plac św. Krzyża, *vis-à-vis kościoła
parafialnego*

*poleca się do wszelkich prac w zakresie fotografii
w zakładzie i poza zakładem.*

Powiększenia wszelkiego rodzaju z każdej fotografii.

!! SPECJALNOŚĆ w ZDJĘCIACH DZIECI !!

Dla P. T. Towarzystw i Szkół
CENY ZNIŻONE!

*Zakład otwarty codziennie od 8 rano do godz.
7 wieczór. — Klisze przechowuje się celem
dalszych zamówień.*

5222 S

Widok Cieszyna od wschodu

Ks. Józef Londzin.

CIESZYN.

Dzieje Miasta.

Cieszyn, stary gród książęcy u stóp Beskidów, wśród zieleni, ogrodów, parków i plantacji, należy do najstarszych miast w Polsce. Po raz pierwszy spotykamy się z jego nazwą w roku 1155, w którym to roku wymieniony jest jako kasztelanja w dokumencie papieża Hadryana IV., potwierdzającym biskupowi wrocławskiemu posiadłości, należące do jego diecezji. Nie ulega wątpliwości, że kasztelanja ta już wcześniej istniała, może nawet już za Bolesława Chrobrego. Miejscowe podanie przenosi założenie miasta do r. 810, chociaż data ta nie jest na żadnym dokumencie historycznym oparta. Stąd też podania tego na serjo brać nie można, i zostało ono zmyślane celem wytlómaczenia nazwy Cieszyn. Mimo to, podanie to uwiecznione zostało w trzech językach, mianowicie w polskim, łacińskim i niemieckim na studni brackiej, której istnienie stwierdzone zostało już w pierwszej połowie 15. wieku (Bruderhorn). Tekst polski na studni brackiej brzmi: »Roku 810 wiaropodobne założenie miasta Cieszyna przez trzech synów Leszka III., króla polskiego. Trzej bracia, książęta Bolko, Leszko i Cieszek zeszli się po długiej wędrówce przy tem źródle i ciesząc się, zbudowali na pamiątkę miasto, które miano Cieszyn otrzymało«.

943.8 : 908(438) 74 11379/42 11

Panorama Cieszyna

Jest prawdopodobnem, że pierwotna osada znajdowała się na górze zamkowej, tworząc gród, około którego w późniejszych czasach zaczęło się rozrastać miasto, które nawet już wcześniej mogło się pochlubić przedmieściem. Wspomina o niem dokument z r. 1223, przyznający z całego szeregu miejscowości Księstwa Cieszyńskiego, także z przedmieścia tego, dziesięciny dla klasztoru żeńskiego w Rybniku. W tymże samym dokumencie znajduje się wzmianka o kościele św. Mikołaja w Cieszynie, którym była prawdopodobnie kaplica istniejąca jeszcze obecnie na zamku i która, jak podanie niesie, była pierwotnie świątynią pogańską.

Miasto Cieszyn razem z otaczającą go ziemią stanowiło część państwa polskiego aż do roku 1163. Następnie należało najpierw do Księstwa Raciborskiego, które utworzone zostało przy podziale Śląska, a względnie Opolskiego, gdy Mieszko, syn Władysława II., zamienił tytuł księcia raciborskiego na księcia opolskiego. W roku 1290 doszło do podziału Księstwa Opolskiego pomiędzy trzech synów Władysława opolskiego. Mieszko otrzymał Cieszyńskie i Oświęcimskie, lecz połączenie to ustało po śmierci Mieszka (1316), gdyż synowie jego podzielili się posiadłościami. Kazimierz (I) otrzymał Cieszyńskie, brat jego Władysław otrzymał Oświęcimskie. Książęta piastowscy stali na czele kraju przez lat 363, dzieląc losy jego. Posiadali oni Księstwo to tytułem dziedzicznego lenna, uznając zwierzchność króla czeskiego od pierwszej połowy 14. wieku. Z tego czasu pochodził prawdopodobnie zamek książęcy, który swemi zabudowaniami obejmował całą górę zamkową i z którego zachowała się aż dotąd wieża piastowska i starożytna kaplica.

Zamek na górze piastowskiej

Nie możemy się tu zajmować rządami poszczególnych książąt, wyszczególnimy tylko tych, których działalność stała w ścisłym związku z rozwojem miasta. Do nich należy przedewszystkiem Kazimierz (II), który sprawował rządy w Księstwie od r. 1477 do 1528. Kazimierz, namiestnik naczelný Śląska Górnego i Dolnego, odstąpił miastu dwa domy i plac, na którym stanął ratusz i powiększył obszar pastwisk miejskich (1496). Książę potwierdził Cieszynowi prawo wyszynku wina, aby miasto mogło wykończyć budowę obwarowań. Przyznał mu też wyłączny wyszynk piwa w mieście, zobowiązał nadto kilkadziesiąt wsi do pobierania piwa z Cieszyna. Potwierdził on miastu dawne przywileje i dodał różne nowe, za to miasto darowało mu wszystkie długie zaciągnięte i jeszcze coś dopłaciło. W ten sposób miasto doszło nawet do przywileju bicia monety, które to prawo w zasadzie posiadali i wykonywali tylko książęta. Książęta cieszyńscy nie byli dobrymi gospodarzami, stąd też sprzedawali lub zastawiali różne przywileje, by uzyskać gotówkę.

Wacław II. (1540—1579) zaprowadził w Księstwie reformację tak, że Cieszyn i całe Księstwo stały się w całości prawie protestanckimi. Syn jego, Adam Wacław (1595—1617), z drugiej żony Katarzyny Sydonji, zwanej »Czarną księżną«, który początkowo popierał gorliwie protestantów, stał się później katolikiem. Po Fryderyku Wilhelmie (1617—1625), synie poprzedniego, ze śmiercią którego wygasł ród Piastów cieszyńskich w linii męskiej i Księstwo wróciło do korony czeskiej (1625), względnie do Habsburgów, z pretensjami wystąpiła siostra Fry-

Rynek Cieszyński

ceryka Wilhelma, Elżbieta Lukrecja. Pozostawiono jej rządy w kraju po dłuższych rokowaniach z Habsburgami, aż do jej śmierci, która w r. 1653 nastąpiła. Odtąd przeszło Księstwo już całkiem w ręce królów czeskich, którzy je oddawali w używanie członkom dynastji habsburskiej. Habsburgowie przeprowadzili zaraz kontrreformację tak, że Śląsk Cieszyński stał się znowu w większości katolicki. Marja Teresa, odkupiwszy Cieszyn od Józefa II., oddała go (1766) córce swojej Krysztynie, żonie ks. Albrechta saskiego, syna Augusta III., który to książę tytułował się księciem polskim i litewskim i przybrał herb Polski. On to skupił wielką część dóbr szlachty śląskiej, które znane są po złączeniu ich z dawnymi dobrami książąt cieszyńskich, pod nazwą komory cieszyńskiej. W tymże czasie przypada ważne dla Cieszyna zdarzenie mianowicie pokój cieszyński, który zakończył w r. 1779 tak zwaną bawarską wojnę sukcesyjną. Cieszyn był wówczas ośrodkiem świetnego zjazdu dyplomatów i wspaniałych uroczystości. Ostatnimi właścicielami komory byli arcyskiszęta Albrecht i Fryderyk.

Miasto było początkowo drewniane, lecz po wielkich pożarach w r. 1552, 1720 i 1789 przybierało za każdym razem murowanych tak, że obecnie domów drewnianych wcale niema, chyba gdzieś na przedmieściu. Początkowo znajdowały się wzdłuż kilku ulic podszienia drewniane, jakie można było widzieć aż do ostatnich czasów w Jabłonkowie, ale po pożarze w r. 1552 powstały w ich miejsce podszienia murowane, które zachowały się aż dotąd w rynku i częściowo przy ulicy Głębokiej. Stanowią one obecnie jeden z niewielu zabytków starego miasta Cieszyna.

Miasto było już w pierwszej połowie 13. wieku otoczone wałem i palisadami, później zaś otoczono je murem i głębokim rowem, których ślady jeszcze w kilku miejscach stwierdzić można. Istniały trzy duże bramy, tak zwana Wyżnia brama, Frysztacka brama i Wodna brama; pierwsza stała na rogu hotelu »pod Złotym Wołem«, druga pod zamkiem, w stronę frysztackiego przedmieścia, wreszcie trzecia przed głównym mostem nad Olzą. Nadto znajdowały się jeszcze dwie małe bramy, mianowicie: brama młyńska, ponad wielkim młynem i brama klasztorna, która z rynku prowadziła w stronę klasztoru Braci Miłosiernych.

Baszta Piastowska

Uliczka Przykopa (część star. miasta)

Z kościołów katolickich najstarszą jest bezwątpienia kaplica zamkowa. Kościół parafjalny (dawniej dominikański) pochodzi prawdopodobnie z 13. wieku. Z dawnej świetności pozostał gotycki portal i figura leżąca jednego z Piastów cieszyńskich po stronie ewangelji wielkiego ołtarza. W podziemiach jego spoczywają książęta piastowscy. W r. 1789 spalił się i został odrestaurowany w obecnym stylu. Śladów stylu gotyckiego można w nim spotkać jeszcze dosyć dużo. Kościół św. Jerzego na starym cmentarzu na przedmieściu frysztackim pochodzi według wszelkiego prawdopodobieństwa z pierwszej połowy 15. w. i był aż do r. 1882 połączony ze szpitalem dla uboższych mieszczan. 17. wieku sięga kościół pojezuicki św. Krzyża, który został w r. 1926 gruntownie

odnowiony. Miasto Cieszyn wystawiło poza murami kościół św. Trójcy, najpierw drewniany, a potem murowany (1585 i 1594). Marszałek ziemski Księstwa Cieszyńskiego, Adam Borek, pan na Wędryni i Grodziszczu, zapisał swoje dobra w testamencie zakonowi Braci Miłosiernych, którzy w r. 1700 zbudowali sobie z powyższych środków kościół i klasztor. Siostry Elżbietanki wzniosły w r. 1754 w rynku kaplicę i klasztor ze szpitalem, (gdzie obecnie znajduje się poczta), skąd po wybudowaniu pięknego klasztoru i kościoła na wzgórzu przy ulicy Polnej w r. 1903, przeniosły się na nowe miejsce swej działalności. Klasztor Sióstr Boromeuszek wraz z kaplicą powstał w r. 1877; Siostry zajmują się wychowywaniem dziewcząt, założywszy sobie liczne szkoły i internat.

Panorama Cieszyna pod mostu nad Olzą

Kościół ewangelicki pochodzi z r. 1710; był on początkowo przeznaczony dla ewangelików całego Księstwa Cieszyńskiego.

Synagoga została w r. 1838 zbudowana, lecz obecny swój wygląd otrzymała ona po zupełnej przebudowie i powiększeniu w r. 1878.

Jedna z will

Zakłady kulturalne i humanitarne.

Miasto Cieszyn poszczycić się może kilku zakładami, świadczącymi dobrze o kulturze jego mieszkańców. Od przeszło 100 lat posiada ono Muzeum ks. Szersznika, którego założyciel ks. Leopold Szersznik, bardzo o swoje rodzinne miasto zasłużony pracownik, postawił sobie pomnik trwały w sercach swoich ziomków. Muzeum to mieści zbiory ceramiki, monet, okazów przyrodniczych itp., najwięcej jednak imponuje swą biblioteką, obejmującą około 12.000 tomów. Zwiedzenia godne jest Muzeum miejskie, mieszczące się obecnie na zamku, a jeszcze w bieżącym roku przeniesione zostaną również na zamek bogate zbiory etnograficzne »Muzeum śląskiego«, gromadzone od r. 1906. Amatorom polecamy do zwiedzenia również zbiory prywatne pp. Koneczakowskiego i Kopy'ego.

Oprócz biblioteki ks. Szersznika znajdują się w Cieszynie jeszcze inne biblioteki, jak księgozbiór »Macierzy szkolnej« (dawna biblioteka »Czytelnia ludowej«), licząca około 10.000 tomów i biblioteka Kraszewskiego, obejmująca około 15.000 t., będąca również w posiadaniu »Macierzy szkolnej«. Większą bibliotekę posiada także zbór ewangelicki. Również wszystkie zakłady naukowe gromadzą oddawna biblioteki, mieszczące dużo cennych dzieł i rzadkich pomietów czasopism. Najstarszą polską biblioteką rozporządza »Dziedzictwo bł. Jana Sarkandra dla ludu polskiego na Śląsku«, która założona została dla teologów wrocławskich w Ołomuńcu w roku 1845 przez Generalnego Wikariusza ks. Opolskiego. Liczy ona obecnie 3.012 tomów.

Widok na Cieszyn od strony Katowic

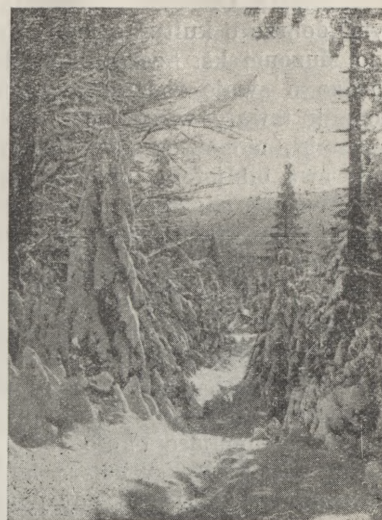

Gościniec w stronę tamy

Z humanitarnych zakładów wymienić należy trzy szpitale, mianowicie: Śląski szpital krajowy, szpital Sióstr Flizbietanek i szpital Braci Miłosiernych, miejski dom sierot i 9 burs i internatów dla młodzieży szkolnej, w których podczas wakacyj można wygodnie pomieścić zbiorowe wycieczki.

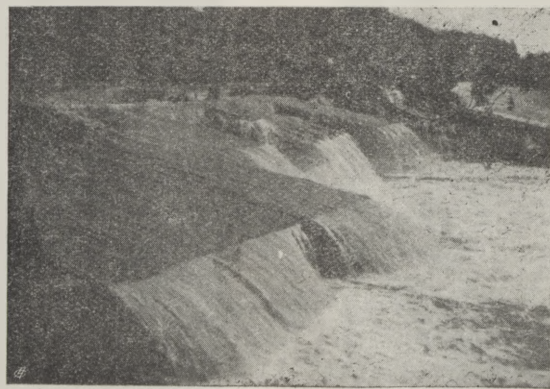
Droga obok Pływalni Miejskiej

Lasek Cieszyński w zimie

Stosunki narodowościowe

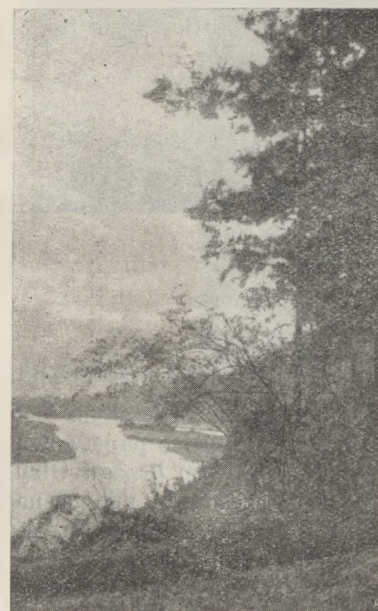
Pierwotna osada cieszyńska była niewątpliwie zupełnie polska. Świadczy o tem najlepiej sama nazwa: Cieszyn. Później jednak weszło w skład Cieszyna trochę osadników niemieckich, którzy jednak pol-

Wielka tama na rzece Olzie podczas powodzi

szezyli się, ulegając wpływom polskiego otoczenia, chociaż cechy utrudniały polszczenie. Dostyć na tem, że w kościele parafjalnym w 18. i w 19. wieku aż do r. 1839 nie było kazań niemieckich. Stosunki zaczęły się zmieniać na korzyść języka niemieckiego w 18. w., gdy powstała szkoła główna niemiecka i w szkołach średnich zaczęto kłaść nacisk na naukę języka niemieckiego, uwzględniając bardzo słabo język polski. Reszty dokonały od lat siedmdziesiątych ubiegłego wieku niemieckie szkoły ludowe i wydziałowe, niemiecka administracja państwowa, koleje, komora cieszyńska i t. p.

Uderza niejednego zupełnie prawie brak pomników języka polskiego, czy to w dokumentach, czy też napisach, podczas gdy język

Dolina Olzy

Kładka w parku miejskim

czeski a później język niemiecki dominują. Zamiast języka polskiego, który się dopiero rozwijał i nie mógł być wyrobionym językiem kancelaryjnym, wprowadzono w 15. w. do aktów czeszczyznę, która w owych czasach nie różniła się wiele od polszczyzny. Przemożny zaś wpływ niemieczyny w ostatnich czasach jest łatwo zrozumiały.

Cieszyn liczy według spisu ludności z dnia 30. września 1921 r. 15.268 mieszkańców; według narodowości: 9241 Polaków, 4777 Niemców, 1014 żydów (sjonistów) i 236 innych; według wyznania: 9875 katolików, 3721 ewangelików, 1591 żydów, 81 innych wyznań.

Nowa tama na rzece Olzie

Malownicze położenie Cieszyna; widoki, przechadzki i wycieczki.

Miasto Cieszyn, nadzwyczaj malowniczo położone, rozdzielone jest przez Olzę, która po podziale kraju naszego stanowi granicę państwową między Polską a Czechosłowacją. Położona na prawym brzegu Olzy część miasta nazywa się jak dawniej Cieszynem, część zaś miasta na lewym brzegu nosi obecnie nazwę Czeskiego Cieszyna. Polska część Cieszyna wznosi się amfiteatralnie poczynając od zamku aż do wzgórza, na którym rozgościły się imponujące swoim położeniem koszary. Cieszyn posiada piękne cieniste przechadzki i dobrze utrzymane planty, którychby mu inne miasta mogły pozazdrościć. Wymienić tu trzeba przede wszystkim górę zamkową ze starodawną wieżą piastowską i starszą jeszcze kaplicą, która stanowi najpiękniejszy park cieszyński, przez miejscowych i obcych licznie odwiedzany. Daje ona wspaniały widok z jednej strony na śląskie Beskidy, z drugiej na srebrzystą Olzę, płynącą w dal w kierunku północno-zachodnim. Kto spragniony jest jeszcze szerszego widnokręgu, może otrzymać przystęp na wieżę piastowską, skąd roztacza się wspaniały widok na wszystkie strony. Niemniej przemawiający dla oczu i serca jest miłutki widok naszych gór i wiosek po stronie czechosłowackiej od tak zwanej błogockiej kaplicy, położonej poza koszarami. Z nim konkuruje widok od innej kaplicy, położonej przy drodze, idącej do Mnisztwa, skąd zobaczyć można w całej krasie swojej na zachód nie tylko najwyższą górę śląską Łysą górę

(1315 m.), dalej Godulę, Ropice i Jaworowy, ale także góry, położone już na Morawach, jak Ondřejník i Radhoszcz. Na wschodzie zaś imponuje widzowi mała i wielka Czantorja, widać też Równicę i góry, rozsiadłe koło Bielska. Wzdłuż stoków wzgórza, położonego na prawym brzegu Olzy, ciągną się cieniste, w dobrym stanie znajdujące się przechadzki, przegradzane plantami, na długości 2 km. od miasta aż do tak zwanej trzeciej gaci (jazu), które co do ich utrzymania zaszczyt przynoszą gospodarce miasta. Znałe są też przechadzki w stronę Boguszo-
wic, które mogą być przedłużone aż do romantycznego lasu w Markłowicach. A komu tego jeszcze za mało, ma do rozporządzenia po czechosłowackiej stronie park Sikory, aleję Masaryka i przechadzki w Grabinie.

Część parku z Kładką

Z Cieszyna można urządzać wycieczki wzdłuż kolei na południe, wschód i zachód. Po polskiej stronie koleją Cieszyn-Bielsko można dojechać do Wapienicy, względnie do Bielska, skąd wędruje się (w Bielsku podjeżdża się koleją elektryczną do Kamienicy lub Cygańskiego lasu) na Szędzielnik (Kamitzer Platte) i na Klimczok, na których znajdują się dobrze urządzone schroniska z daleko sięgającymi, sympatycznymi widokami. Z Jaworza, spokojnego miejsca klimatycznego, prowadzi droga do schroniska na Błatnej, skąd znowu prowadzi ścieżka wzdłuż szczytu na Klimczok. Z Cieszyna przez Goleiszów dostać się można do trzech miejscowości klimatycznych, do Ustronia, Wisły i przez górę Kubalonkę do Istebnej. Z Ustronia samego, położonego w dolinie naszej Wisły, posiadającego dobre kąpiele borowinowe, turyści urządzać mogą wycieczki na Równicę i na Czantorję i znaleźć dobre przyjęcie w schroniskach na ich szczytach. Z Wisły, która niebawem będzie z Ustroniem koleją połączona, można urządzać wycieczki do źródeł Wisły i na Stożek, gdzie również znajdują się porządne schroniska. Z Goleiszowa mo-

zna powędrować na górę Chełm, o której istnieje podanie, że spoczywał w niej wojsko, z Bażanowic zaś do znanego z przecudnego położenia i czystego powietrza Dziegielowa i na górę Tul, znaną z wielu gatunków storczyków i innych rzadkich kwiatów. Kto posiada kartę turystyczną towarzystwa Tatrzańskiego lub postara się o specjalną przepustkę do Czechosłowacji, może również uprawiać turystykę i zażywać świeżego powietrza i po tamtej stronie. Może koleją Czeski Cieszyn-Kojetyn ze stacji Frensztat urządzić sobie wycieczkę na Radhoszcz, na którego szczycie znajduje się cała kolonja hoteli i schronisk. Z Frydlandu, ewentualnie ze stacji Ostrawica, kolei Frydland-Bila, jest przystęp na Łysą górę, z której można przez Białą krzyż powędrować śliczną doliną Łomny do Jabłonkowa, względnie na Ropię i Jaworowy. Ze stacji

Błonia w parku

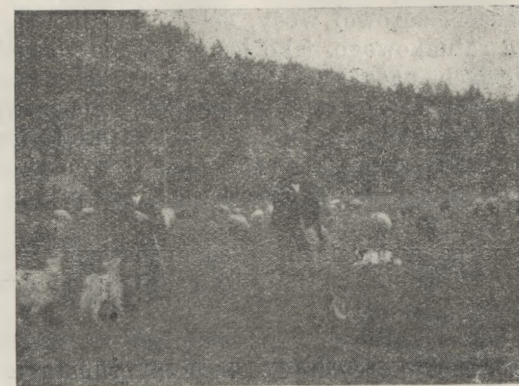
Wojkowice-Bukowice lub z Gnojnika, z ostatniej stacji przez miejsce klimatyczne: Ligotka Kameralna, można się dostać na Praszywę, na szczycie której znajduje się drewniany kościół św. Antoniego i gościnne schronisko. Z Trzycieża lub Gnojnika prowadzi droga na Godulę i Ropieczkę, z Trzycieża lub Trzyńca (kolej koszycko-bogumińska) na Jaworowy, z Jabłonkowa na Stożek, Kozubową i do Istebnej, z Dolnej Łomnej lub Mostów na Połom. z tej ostatniej stacji i na Girowę. Na wszystkich tych górach z wyjątkiem Goduli, Ropicy, Kozubowej i Girowej znajdują się doskonałe restauracje w dobrze urządzonych schroniskach.

Cieszyn jako letnisko i uzdrowisko.

Miasto Cieszyn położone jest około 300 m. nad poziomem morza i posiada klimat umiarkowany. Ilość opadów jest średnia, przeciętna temperatura roczna 15° Celjusza. Powietrze jest czyste i wolne od pyłu. Ponieważ ruch jest niewielki, można Cieszyn uważać za miasto spo-

kojne. Ze stoków Beskidów sprowadza wodociąg doskonałą wodę do miasta i prawie wszystkie klosety posiadają urządzenia do zmywania wodą.

Nadto miasto Cieszyn dysponuje doskonale urządzonymi szpitalami. Dobra sława tutejszego krajowego szpitala sięga daleko poza granice naszego kraju. Urządzenie szpitala jest wzorowe. Sale operacyjne, pokoje do rentgenowania, lampy kwarcowe, gorące powietrze, aparaty Zandera i t. p. są do dyspozycji i pozwalają na leczenie najrozmaitszych chorób.

U stóp Beskidu

Także o kąpiele obstarano się w pełnej mierze. Cieszyn posiada pływalnię, kąpiele słoneczne i powietrzne, posiada dalej większe łazienki, które wyposażone są w wanny, w kąpiele parowe i pływalnię. Na polecenie lekarza można otrzymać kąpiele kwasowo-węglowe i tlenowe o doskonałej jakości. Osobliwie kąpiele kwasowo-węglowe cieszą się specjalnem powodzeniem. Jeszcze w bieżącym roku zostaną łożienki

Schronisko na Czantorji

rozbudowane i zaopatrzone w kąpiele mułowe z mułu piszczarskiego i borowinowe. Specjalna komisja, która kąpiele mułowe na miejscu studiowała, przeprowadzi aplikację piszczarskich kąpeli i owijania na miejscu i licznym, na reumatyzm, gościec i neuralgię chorym udzieli sposobności używać znakomitych tych środków w Cieszynie w formie oryginalnej.

Naostatek dana jest jeszcze sposobność elektrycznych kąpeli, tak że celem leczenia przeważnej części chorób istnieją potrzebne zakłady.

Streszczając powyższe wywody, można śmiało powiedzieć, że Cieszyn z powodu swego położenia w pobliżu Beskidów, z powodu swych sanitarnych urządzeń, zdrowej wody, dobrej kanalizacji, licznych szpitali, towarzystwa ratunkowego, jako też z powodu rozbudowania swych zakładów kąpielowych, nadaje się dobrze na letnisko i uzdrowisko.

Cieszyn posiada czysto utrzymane ulice i place, wygodne, można nawet powiedzieć, wykwintne hotele, dobre restauracje, kawiarnie, teatr, kina, oświetlenie elektryczne i gazowe i t. p. Jest on idealnym miejscem pobytu w lecie i w zimie. Stanowi też ośrodek dla turystyki i wszelkich sportów.

Mieszkać można w hotelach: »Pod brunatnym Jeleniem« (50 pokoi) i »Austria« (32 pokoje) i innych; nadto są do dyspozycji liczne mieszkania prywatne (pokoje).

Wyjaśnienia, prospekty, pośrednictwo mieszkaniowe załatwia bezpłatnie: Biuro ruchu obcych, hotel »Pod brunatnym Jeleniem«, I. 8, 9, Cieszyn.

Źródła Wisły

Lekarze w Cieszynie:

Dr. Czermak Jan

Lekarz Wszech nauk Lekarskich. Lekarz Kasy Chorych. ul. Strażacka 1.

Dr. Filasiewicz Bolesław

Dyrektor Szpitala Elżbietanek. ul. Polna 13. Telefon 275.

Dr. Groer Franciszek

Prymarjusz Śląskiego Szpitalu Krajowego. ul. Górna 7.

Dr. Hinterstoisser Hermann

Starszy Radca Sanitarny. Dyrektor Szpitalu Krajowego. Chirurg. ul. Bielska 4. Telefon 35/b.

Dr. Karel Walter

Starszy Radca Sanitarny. Lekarz Miejski. Lekarz Wszech nauk Lekarskich. ul. Pokoju 5. Telefon 209/VI

Dr. Kohn Artur

Lekarz Wszech nauk Lekarskich. Lekarz Kasy Chorych. ul. Remjasza 1. Telefon 250/VI.

Dr. Krasser Arnold

Prymarjusz Śląskiego Szpitalu Krajowego. Specjalista chorób ocznych. ul. Bielska 4. Telefon 35.

Dr. Kubisz Jan

Prymarjusz Śląskiego Szpitalu Krajowego. Lekarz Wszech nauk Lekarskich. ul. Bielska 4. Telefon 35.

Dr. Mentel Guido

Lekarz Miejski. Lekarz Wszech nauk Lekarskich. ulica Szeroka 2.

Dr. Passek Roman

Radca Sanitarny. Prymarjusz Szpitalu Braci Miłosiernych. Lekarz Wszech nauk Lekarskich. ul. Głęboka 34. Telefon 229/VI. (patrz ogłoszenie).

Dr. Peneke Ryszard

Prosektor. Zarządca Laboratorium dla badań mikroskopijnych i bakteriologicznych. Rynek 11.

Dr. Schmidt Karol

Prymarjusz Śląskiego Szpitalu Krajowego. Chirurg i Lekarz chorób kobiecych. ul. Sienkiewicza 6.

Dr. Socha Oton

Sekundarjusz Śląskiego Szpitalu Krajowego. ul. Bielska 4.

Dr. Zang Antoni

Lekarz Wojskowy. Lekarz Wszech nauk Lekarskich, ulica Głęboka 62.

HOTEL „POD BRUNATNYM JELENIEM”

Spółka z ogran. odpowiedzial.

CIESZYN, RYNEK

Hotel I-szej klasy, centralne ogrzewanie, światło elektryczne, Vacuum Cleaner, winda, łazienki, 85 pokoi, sala dancingowa, sala koncertowa, duża kawiarnia i restauracja w domu. Miejsce spotkania wszystkich obcych. Wszystkie krajowe i zagraniczne gazety ilustrowane.

CODZIENNE KONCERT.

HOTEL „BRAUNER HIRSCH” G. M. B. H.

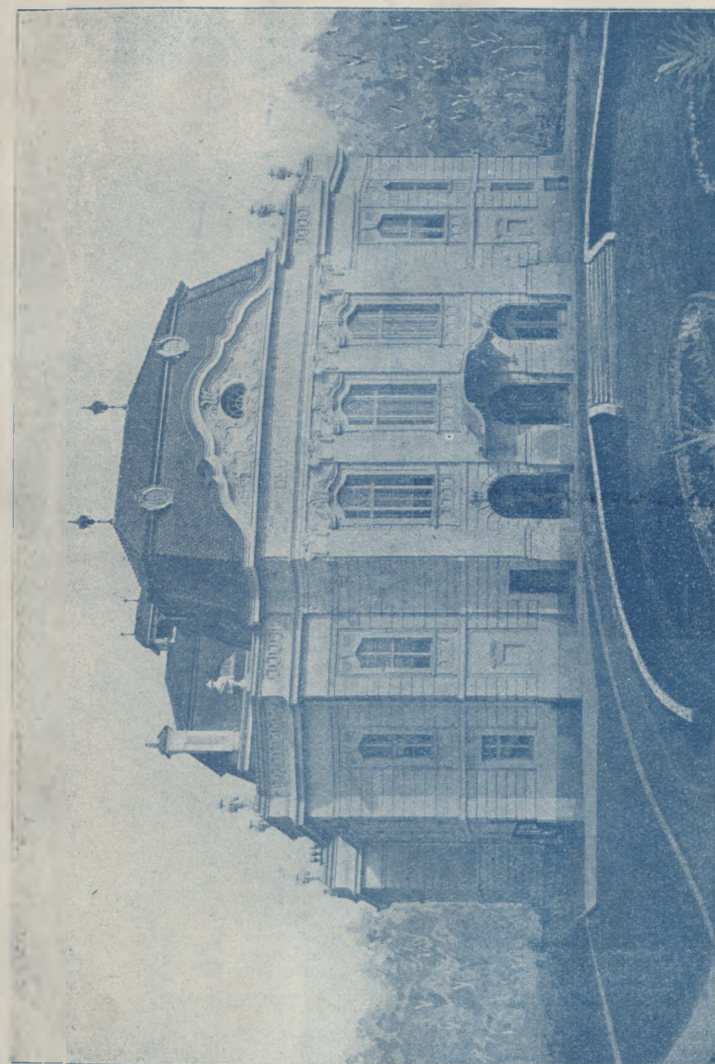
CIESZYN, RYNEK

Hotel I, Ranges, Zentralheizung, elektrisches Licht, Vacuum Cleaner, Lift, Badezimmer, 85 Zimmer, Dancing, großer Konzertsaal, großes Café und Restaurant im Hause. Treffpunkt aller Fremden. Alle in- und ausländischen illustrierten Zeitschriften.

TÄGLICH KONZERT.

Tow. Teatru Niemieckiego w Cieszynie.

Posiada własny Gmach Teatralny dla przedstawień polskich i niemieckich z lożami i bogatymi dekoracjami, obliczony na 828 miejsc siedzących i 200 stojących.

Verein „Deutsches Theater" in Cieszyn.

In diesem Gebäude werden Vorstellungen, sowohl in polnischer als auch in deutscher Sprache abgehalten. Fassungsraum 828 Sitzplätze und 200 Stehplätze.

KINO MIEJSKIE

Pierwszorzędny teatr świetlny. Sala Ratuszowa.

wyświetla stale: najnowsze programy wielkomiejskie — w doskonałym wykonaniu, obfitujące w naukowo-aktualne zdjęcia z całego świata — doskonałe komedje w programie dodatkowym. — Reklamy, zdjęcia — filmy reklamowe. — Specjalne wykłady i odczyty o zdjęciach i filmach przyjmuje po umiarkowanych cenach według umowy.

Ceny biletów wejścia umiarkowane.

STADT-KINO

Erstklassige Lichtbild-Bühne. Rathaus-Saal.

bringt stets: die neuesten Schlager-Programme der Saison — in tadelloser Vorführung, reichhaltige, wissenschaftlich-aktuelle Aufnahmen aus aller Welt — köstliche Lustspiele und Possen als Beiprogramm. — Reklame-Lichtbilder. — Reklame-Films. — Spezial-Vorträge in Lichtbildern und Films werden nach Vereinbarung zu mässigsten Preisen übernommen.

Mässige Eintrittspreise.

Delta

Śląska Fabryka Czekolady i Kakao Sp. z o. odp.
w CIESZYNIE

Poleca:

Czekoladę deserową
Czekoladę mleczną
Czekoladę do gotowania
Pralinki
Pomadki różnego rodzaju
Różne wyroby cukrowe

Żądać w każdym sklepie wyrobów marki „DELTA“.

Zamkowe Zakłady Przemysłowe Sp. Akc. w Cieszynie

Przedsiębiorstwa dawn. Arcyksięcia Fryderyka polecają:

z BROWARU ZAMKOWEGO piwa wyborowej jakości: Eksportowe, Zdroj Zamkowy oraz Porter

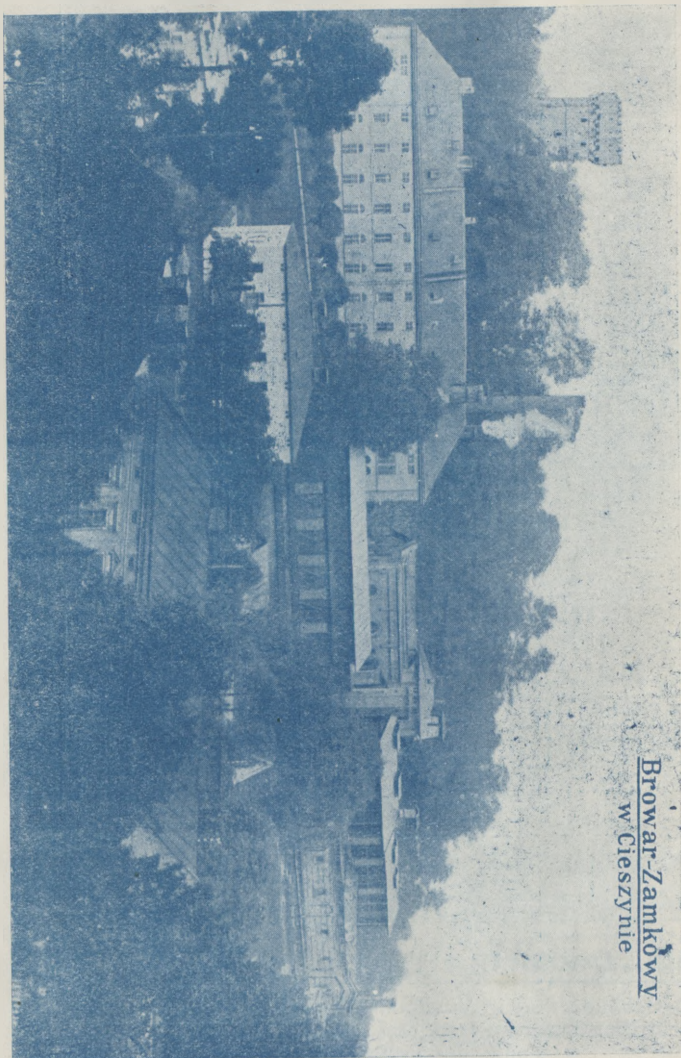
z FABRYKI

LIKIERÓW

w BŁOGOCICACH

wódki, likiery i nalewki o wytwórnym smaku, przygotowane na podwójnie odcyszczonym, pasteurizowanym spirytusie, oraz znane z dobroci własnej produkcji soki: malinowy i wiśniowy.

Zastępstwa we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej.

Browar-Zamkowy
w Cieszynie

Elektrownia Miejska w CIESZYNIE

dostarcza energję elektryczną dla Cieszyna
i okolicy o napięciu 3000 względnie 190/110
Volt, 50 okresów na sekundę, oraz silniki
i wszelkie przyrządy do użytku przemysł-
owego i domowego.

Elektrownia upoważniona jest do legalizowania
liczników prądu elektrycznego.

„SALVIOL”

Ziołowa wódka francuska

najlepszy środek uśmierzający
boleści. — „Salviol” odświeża,
hartuje i chroni przed zaziębie-
niem i zmęczeniem.

Niezbędne dla turystów i sportowców.

Do nabycia w każdej aptece i droguerji

Wytwórnia:

Chem. Lab. „SALUS”, Cieszyn
ul. Niemiecka 30

Łaźnie miejskie w Cieszynie

◁▷

*Kąpiele kwaso-węglowe i tlenowe, kąpiele
borowinowe, elektryczne, parówka, wanny,
masaż, kąpiele słoneczne. Aparaty syste-
mu Zander'a, prześwietlania promieniami
Röntgen'a, lampa kwarcowa w miejscu.*

Rok zał. 1868.

Rok zał. 1868.

M. FASAL

Fabryka pierwszorzędných likierów i soków
owocowych
w CIESZYNIE

Poleca swoje specjalności:

JARZĘBINKA, ECCAU LODOWY, ROKOKO,
BAJADERA, WOJKO.

Dentysta **ARNOLD BORGER** CIESZYN, ul. Głęboka 62.

Modnie urządzone Zakład Dentystyczny zaopatrzony w najnowsze środki pomocnicze. Specjalista w wykonaniu mostków, koron złotych, szczęk, plomb jak również i wszelkich innych robót fachowych.

Zakład znajduje się obok łazienek.

Modernst eingerichtetes ZAHNATELIER mit den neuesten Hilfsmitteln versehen. Spezialist für Brücken, Goldkronen, Gebisse, Plomben, sowie sämtliche andere Facharbeiten.

Atelier in der nächsten Nähe der Badeanstalt.

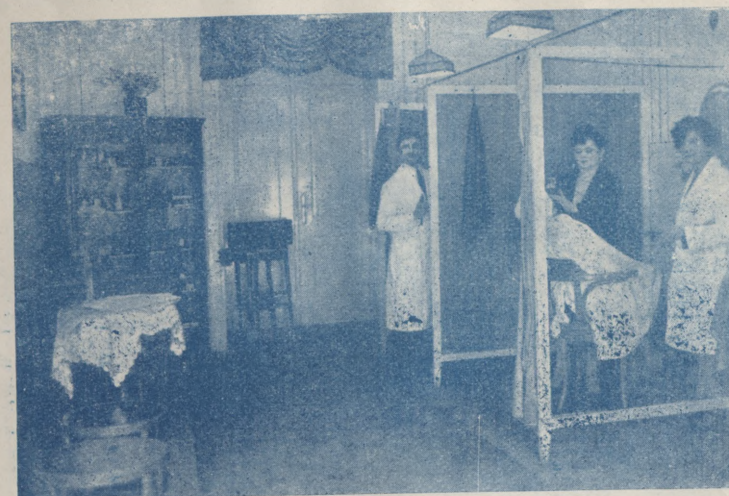
Restauracja i hurtowny handel win **Alojzego Schopfa, Cieszyn, Szeroka 1.**

Poleca Szanownej P. T. Publiczności obszerne sale jadalne wraz ze starannie utrzymanym, cienistym ogrodem restauracyjnym, gdzie skrzętna i szybka obsługa podaje o każdej porze dnia według kuchni mieszczańskiej świetnie przyrządzone: zimne i ciepłe potrawy, wyborowe, dobrze odstaje, naturalne wina austriackie białe i czerwone, piwo, likiery i inne napoje.

Najlepiej i najobficiej zaopatrzona renomowana własna piwnica dostarcza w każdej ilości a więc i hurtownie: słynne w rozmaitych jakościach wina austriackie. — W niedziele i święta: poranki muzyczne.

Restaurant u. Weingroßhdlg. **Alois Schopf, Breitegasse 1**

Empfehle dem geehrten P. T. Publikum meinen renovierten Restaurationsgarten, der vermöge seiner Lage einen angenehmen Aufenthalt bietet. Weiters stehen geräumige Restaurationslokalitäten zur Verfügung. Zum Ausschank gelangen: vorzügliches gut gepflegtes Teschner Schloß-Bräu, sowie gut abgelagerte originale österreichische Natur-, Weiß- u. Rotweine. (Konkurrenzlos) Die erstklassig geleitete bürgerliche Küche bietet zu jeder Tageszeit warme und kalte Speisen. An Sonn- und Feiertagen ab 1/2 11 Uhr vormittags Frühschoppenkonzert. — Die Weingroßhandlung kann allen Ansprüchen der P. T. Kunden nachkommen und sind die Weine, Qualität und Sortiment betreffend unerreicht dastehend. Es werden originale österreichische Natur-, Weiß- und Rotweine auf Lager gehalten und sowohl offen über die Gasse als auch in Faß- und Flaschenfüllung jederzeit verabfolgt.

Hygieniczny salon dla Pań i Panów.
Leop. Rosenberga, Głęboka 54.

Zakład urządzone według najnowszych wymogów, wykonuje dyskretne zabiegi jako to: farbowanie włosów Henną w różnych kolorach, elektr. masaż twarzy i t. p.; urządzone są osobne gabinety. Wykonuje wszelkie wyroby z włosów. W Zakładzie usługują pierwszorzędne siły, specjalista do strzyżenia Pań.
— Sprzedaż artykułów toaletowych. — Filja: Wyższa Brama.

Dom towarowy **A. WAŁACH** CIESZYN

Skład sukna i towarów modnych

FILJA: WISŁA

Józef Mastny, Cieszyn, Stary Targ 13
Telefon 215/8

MAGAZYN MEBLI

drewnianych, metalowych i tapicerskich, od najprostszych
do najwykwintniejszych.

MÖBEL-MAGAZIN

Lager aller Holz-, Metall- u. Tapezirmöbel von der billigsten
bis zur exquisitesten Qualität.

HOTEL „AUSTRJA”

WŁAŚCICIEL G. STRUHAL

Telefon 68

CIESZYN

Głęboka 25

od dawna znany Dom,
3 minuty od łaźni
i granicy państwowej,
40 pokoi, światło elektr.,
centralne ogrzewanie.

KAWIARNIA

wielka jadalnia, wyśmienita
kuchnia, codziennie

wieczorny **KONCERT**

DANCING

altbekanntes Haus, drei
Minuten von der Kuranstalt
u. von der Reichsgrenze, vierzig
Zimmer, elektrische Beleuchtung,

Zentralheizung.

KAFFEEHAUS

grosser Speisesaal, vorzügliche
Küche, täglich

ABEND-KONZERT

DANCING

RADCA SANITARNY

SANITÄTSRAT

Med. Dr. ROMAN PASSEK, Cieszyn, Głęboka 34

Prym. Szpitala Braci Miłosiernych - Primarius d. Barmherzigenbr.-Spitals

ordynuje 11—12 przedpoł. i 2—4 po poł. - ordiniert 11—12 vorm. u. 2—4 nachm.

Leczenie wysokim napięciem elektrycznym, galwanizacja, faradyacja, elektryczny masaż wibracyjny, elektryczne kąpiele dwu i czterokomorkowe. —

Leczenie światłem niebieskim. Magnetoterapia. Oświetlenie lampą kwarcową.

Behandlung mit hochfrequenten Strömen, Galvanisation, Faradisation, elektr.

Vibrationsmassage, elektrische zwei- und vier-Zellenbäder, Blaulichtbestrahlung, Magnetotherapie. Bestrahlung mit Quarzlampe. Höhensonne. —

Goleszowska

Fabryka Portland-Cementu Sp. Akc.

Śląsk Cieszyński **GOLESZÓW** Nr. tel. Cieszyn 86

poleca swój **la. PORTLAND-CEMENT**
wypalany w piecach rotacyjnych, pierwszorzędnej jakości, najdrobniejszego
zmielenia, przewyższający wszelkie tak
krajowe jak i zagraniczne wyroby, nadający się specjalnie na płyty, do robót
kamieniarsko-rzeźbiarskich i do wszelkich konstrukcji żelbetonowych.

PRODUKCJA ROCZNA: Portland-cementu: 17—18.000 wagonów po 10.000 kg. Wapna: 1.000 wagonów po 10.000 kg.

Jako specjalność: **SICCOFIX-CEMENT**
z powodu jego zalet nieprzepuszczania wody do nieprzemakalnych betonów. Siccifix-cement jest przerabiany jak zwykły Portland-cement.

Najlepsze referencje!

empf. ihren **la. PORTLAND-CEMENT**
in Rotieröfen gebrannt, erstklassiger Qualität, feinsten Mahlung, sämtliche Normen des In- und Auslandes weit überschreitend, speziell geeignet zur Herstellung von Platten-, Steinmetz-, Bildhauerarbeiten und für Eisenbetonkonstruktionen aller Arten.

JAHRESPKODUKTION: Portland-Cement: 17—18.000 Waggons à 10.000 kg. Kalk: 1.000 Waggons à 10.000 kg.

Als Spezialität: **SICCOFIX-CEMENT**
wegen seiner wasserabweisenden Eigenschaften zur Herstellung wasserdichter Betone. Derselbe wird verarbeitet wie gewöhnlicher Portland-Cement.

Beste Referenzen!

**POLSKIE ZAKŁADY
ELEKTRYCZNE BROWN BOVERI, S. A.**

Naczelna dyrekcja w **WARSZAWIE**

Fabryki w **ZYCHLINIE** i **CIESZYNIE**

Fabryka w Cieszynie produkuje:

Silniki elektryczne. Pompy elektr.
do mieszkań i folwarków. Syreny
elektr. dla fabryk i straży pożarnych.
Wentylatory elektryczne, kuzienne.
Aparaty elektryczne - rozruszniki.

* * * Garnitury kablowe. * *

Fabrykaty powyższe znanej jakości. Oferty i kosztorysy bezpłatnie.

„RORI”

Fabryka kartonaży i walizek

Spółka z ogr. por.

CIESZYN

....

Specjalność:
Pudełka apteczne

Dostarczamy w wykwintnem wykonaniu po cenach konkurencyjnych:
pudełka recepturowe, okrągłe, wysuwalne, owalne, stoiki impregnowane
na masę, etykiety i sygnaturki, torebki, kapsułki i t. p. Prócz tego wszel-
kiego rodzaju pudełka opakunkowe dla fabryk kosmetycznych,
chemicznych i t. p.

ANTONI
ANTON

LEWINSKY, CIESZYN

Fabryka wyrobów wełnianych

.... **Strickwaren - Fabrik**

Głęboka 47.

Telefon 227.

Głęboka 47.

Wyrób artykułów wełnianych

Specjalny wyrób konfekcji dziecięcej i wszystkich
artykułów wchodzących w zakres robót wełnianych.

Hurtownie i detailicznie.

Erzeugung regulär gearbeiteter Sportartikel

- Spezialerzeugung gestrickter Kinderkonfektion -
- und aller ins Strickfach einschlägigen Artikel. -

En gros und en detail.

Nazwa i znak wyrobów pierwszorzędnej jakości:
Name und Zeichen für Qualitätsware:

Najnowsze specjalności:
Neueste Spezialitäten:
„Twonka” — „Rstoria”
Specjalny wafelowy Waffelspezialitäten
patience
Herbatniki — Teegebäck
„Premierki” — „Ziolo”

„SCHRAMMEK”

Fabryka wafli, keksów i biszkoptów

BRACIA SCHRAMMEK

Waffel-, Keks- und Bisquit-Fabrik

CIESZYN

Znak ochrony: Warenzeichen:

Biuro ekspedycji gazet i ogłoszeń. — Skład
papieru, przyborów kancelaryjnych, kart do gry,
pieczętek, maszyn do pisania „Continental”.

Zeitungsexpedition, Inseratenbüro, Papierhan-
dlung, Büroartikel, Spielkarten, Stampiglien,
Schreibmaschinen „Continental”.

RUDOLF PSZCZOLKA

CIESZYN, Rynek. — Telefon 294.

Restauracja

FRANCISZKA PILLERA

CIESZYN, ul. Celesty 4.

(Dom Związków
Zawodowych)

Ładne i dobre wentylowane ubikacje, Mieszkańska kuch-
nia. Niskie umiarkowane ceny. Dobrze odstate piwaz Bro-
waru Okocimskiego i Cieszyńskiego. Wina Ausstrackie.
Abonament obiadowy. Mieszkańskie pokoje klubowe.

Lichte, gut ventilierte Lokale. Bürgerliche Küche bei
civilen Preisen. Bestabgelagerte Okocimer und Teschner
Biere. Österr. Weine. Mittags-Abonnements. Bürger-
stüberl.

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTY
AUSTRO-SILESIA

BIURO SPEDYCYJNE i INKASOWE

Tel. 218 CIESZYN Tel 218

WŁASNE SKŁADY W CENTRUM MIASTA. — NAJLEPSZE
URZĄDZONE PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEWOZU MEBLI.

Założono 1573.
Gegr. 1573.

Założono 1573.
Gegr. 1573.

**APTEKA MIEJSKA
STADT-APOTHEKE**

Cieszyn

Rynek 6.

Teschen

Fotografje pierwszoręd. wykonania otrzymacie po najtańszych cenach tylko u

A. WELLNERA, fotografa
„PINK-PONK“
obok Mostu Głównego.

Photographien in erstklassiger Ausführung zu den billigsten Preisen erhalten
Sie nur bei

A. WELLNER, Photograph
„PINK-PONK“
bei der Hauptbrücke.

**Drogerja pod „Czarnym Psem”
W. ZIMA,**

Głęboka 10 CIESZYN Głęboka 10

poleca: artykuły fotograficzne, wody mineralne, chemikalja,
zioła i korzenie, artykuły lecznicze, kosmetyczne i perfumeryjne,
gąbki kąpielowe, szczoteczki do zębów, wszelkie środki
desynfekcyjne.

SAMOCCHODY „TATRA”

Reprezentacja:

JAN CICHY, CIESZYN

Różana 1.

Telefon 136.

Opony, części zapasowe etc. etc.

Zygmunt Stuks, Cieszyn

Księgarnia
rok zał. 1889

Buchhandlung
Gründungsjahr 1889

Reichhaltigstes Lager belletristischer u.
wissenschaftlicher Neuerscheinungen.
Abonnements auf sämtliche in- u. aus-
ländische Zeitschriften werden entge-
genommen und promptest ausgeführt.
Versandt überall hin. Kataloge und
Prospekte gratis.

Leihbibliothek modernster Autoren.

PAWEŁ BRUDNY, Cieszyn
tuż obok miejskich zakładów
kąpielowych.

Salon Fryzjerski dla Pań i Panów
Perfumerja

PAUL BRUDNY, Cieszyn
in der Nähe der Stadt. Badeanstalten.

Herren- und Damen-
Frisier-Salon
Parfümerie

**Towarzystwo oszczędności i zaliczek
w CIESZYNIE z oddziałem w SKOCZOWIE**

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialn. istnieje od r. 1873

Członków 2.200

Przyjmuje wkładki na oprocentowanie, wydaje pożyczki na do-
godnych warunkach. Wymiana pieniędzy. Hurtowna sprzedaż
soli i nawozów sztucznych. — — Adres telegraficzny: „TOZ”
Rachunek bieżący w P.K.O. Warszawa Nr. 180.021.

Apteka pod Aniołem

EDWARD RASCHKA, Cieszyn, ul. Głęboka 62
Telefon 230/VIII. W pobliżu łaźni miejskich.

Engel-Apotheke

EDUARD RASCHKA, Teschen, Tiefegasse 62
Telefon 230/VIII. — In der nächsten Nähe der Badeanstalten.

Budowniczy - ROBERT LEWAK - Baumeister
CIESZYN — TESCHEN · Rok założenia 1901 gegründet · Telefon 75

Sądownie zaprzysiężony znawca w sprawach budowlanych. Wykonanie budowli i robót wszelkiego rodzaju oraz robót żelazno-betonowych.

Filja w Czechosłowacji: Czeski Cieszyn, Telefon 73. Konta bankowe: Powszechny Bank Związkowy, Filja w Cieszynie, Centralny Bank Niemieckich Kas Oszczędnościowych, Czeski Cieszyn.

Gerichtlich beeideter Bausachverständiger. Ausführung von Hoch-, Tief-, Beton- und Eisenbeton-Bauten.

Filiale in der Tschechoslowakei: Tschech.-Teschen, Augasse 3. Telefon 73. Bankverbindungen: Powszechny Bank Związkowy, Filja w Cieszynie. Centralbank d. deutschen Sparkassen, Tsch.-Teschen

LEOPOLD LEWINSKY

Tel. 96 - CIESZYN — TESCHEN - Głęboka

Wielki wybór manufaktury krajowej i zagranicznej. Materje wełniane i białina. Specjalność: Przybory do strojów śląskich.

Grosse Auswahl von Manufakturwaren in- und ausländischer Herkunft. Wollwaren und Wäsche. Spezialität: sämtl. Bekleidungs- und Zubehör-Artikel für die Schlesiische Volkstracht.

POLSKIE BIURO PODRÓŻY
„ORBIS”

Centrala: Lwów, ul. Jagiellońska 20—22. - Oddział: CIESZYN, Rynek 9. Telefon 210/IV. - Sprzedaż biletów kolejowych do wszystkich stacji w Polsce po cenach taryfowych bez żadnych dopłat z ważnością na 7 dni naprzód. Zamawianie miejsc w wagonach sypialnych. Wizowanie paszportów. Bezpłatne udzielenie informacji wchodzących w zakres podróżnictwa.

Fabryka bielizny
LEOPOLDA BECKA
CIESZYN, ul. Prutka 7. Tel. 58.

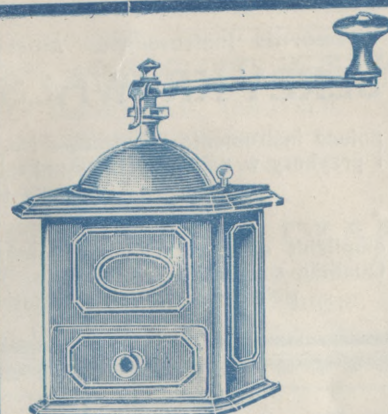

Pierwszorządny Salon Fryzjerski dla Panów i Pań. Specjalność: elektr. stałe ondulacje, farbowanie włosów Henną i t. d.

W. KOSSAK, CIESZYN

ul. Głęboka, obok hotelu Austrja

Herren- u. Damen-Frisier-Salon I. Ranges. Spezialitäten: elektr. Dauerwellen, Henne-Färben u. s. w.

KAROL BIŁOWICKI I SKA.

Tel. 142 Cieszyn Rok zał. 1903

Wyrób uniwersalnych maszyn do tarcia, młynków do kawy i różnych przyborów kuchennych. Na żądanie wysyłamy specjalne dokładne oferty.

Muzeum Miasta Cieszyna w Zamku Cieszyńskim

Otwarte w niedzielę i święta od godz. 9—12, w dni powszechne od godz. 9—12 i od 2—5. Wstępne w niedzielę i święta dla dorosłych 40 gr, dla młodzieży szkolnej 20 gr, w dni powsz. 50 gr wzgl. 30 gr. — Zbiorowe zwiedzanie za zniżką za poprzednim porozumieniem się z kustoszem.

Museum der Stadt Teschen im Teschner Schloß.

Geöffnet an Sonn- u. Feiertagen von 9—12, an Wochentagen (mit Ausnahme von Montag) von 9—12 u. von 2—5. Eintritt an Sonn- u. Feiertagen für Erwachsene 40 gr, für Schüler 20 gr, an Wochentagen 50 gr bzw. 30 gr. Bei Gruppenbesuchen Ermäßigungen bei vorheriger Anmeldung beim Kustos.

ŚLĄSKI BANK ESKONTOWY

ul. Głęboka 15

FILJA CIESZYN

Telefon 2, 108

Poleca się do wszelkich czynności wchodzących w zakres działalności banków.

BANK
DEWIZOWY

Empfiehl sich zu allen bankgeschäftlichen Transaktionen.

Wytwórnia Instrumentów Muzycznych — Musikinstrumenten-Fabrik

JERZY KRYWALSKI, CIESZYN, ŚLĄSK

poleca instrumenta smyczkowe i dęte pierwszej jakości. Wszystkie części i przybory w najlepszych gatunkach na składzie. — Własne warsztaty. —
— Naprawy tanio i rzetelnie. —

empfiehlt seine altbekannten guten Streich- und Blas-Instrumente erster Qualität, sowie alle Zubehörteile. — Eigene Werkstätten, modernst eingerichtet, führt auch Reparaturen sachgemäß und billig durch.

Restauracja Domu Narodowego w CIESZYNIE

poleca Szan. P. T. swoją znakomitą kuchnię, doborowe piwo okocimskie i różne wina zagraniczne po cenach przystępnych.

WŁADYSŁAW JAWORSKI
restaurator

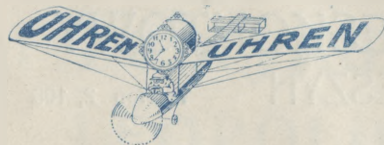
Skład wędlin Żywieckich, znanej firmy „JANINA“ w każdej ilości, codziennie świeże deserowe masło, wszelkie inne artykuły spożywcze pierwszej jakości prowadzi

JÓZEF BRZÓSKA,

handel delikatesów i towarów kolonialnych,

Głęboka 44 CIESZYN Telefon 269

Lager von Saybuscher Wurstwaren bekannter Firma „JANINA“ in jedem Quantum, täglich frische Butter, alle anderen Lebensmittel erster Qualität.

Zegarki, biżuterje i narzędzia optyczne, jako też wszelkie naprawy tychże w najlepszym wykonaniu i po najtańszych cenach.

JAN JANICZEK, zegarmistrz precyzyjny
CIESZYN, Rynek 12, obok poczty, Dom Narodowy.

J. STRUHAL'A NASTĘPCA WŁAŚCICIEL CZAP

Nowości w damskich modnych materiałach, towarach i konfekcji. Największy wybór wszelkiego rodzaju dywanów, firanek i kolder. Najlepsze fabrykaty (wytwory).
Damska i męska bielizna.

J. STRUHAL'S NACHFG. INHABER CZAP

Nouveautés in Damen-Modestoffen, Seidenwaren u. Konfektion. Größte Auswahl in Sofa-Teppichen, Läufern, Vorhängen und Decken. Beste Fabrikate in Damen- u. Herrenwäsche.

Rok założenia

1896

Gründungsjahr

ADOLF BRÜLL i SYNOWIE & SÖHNE

Biurowe spedycyjne, komisowe i inkasowe. — Speditions-, Kommissions- und Inkassogeschäft.

BIELSKO, CIESZYN, DZIEDZICE, TEŚN, PETROVICE u Boh.

Transport mebli — — — Möbeltransporte

Jedynie koncesjonowane biuro cłenia w miejscu. Einziges konzess. Verzollungsbüro am Platze.
Spedytorskie agendy wszelkiego rodzaju. — — — Speditionelle Agenden jeder Art.

Odprawa przysylek bagażowych. — — — Reisegepäck-Abfertigung.

Drukarnia, fabryka ksiąg handlowych
HENRYKA NOWAKA w CIESZYNIE
ul. Schodowa 17. — Telefon 291.

Wykonuje: druki, dzieła, broszury, dzienniki i czasopisma: — rastry, księgi handlowe oraz wszelkie zapotrzebowania wchodzące w zakres administracji i buchalterii zakładów fabrycznych po cenach najniższych!

Wysyła na żądanie lub zawołanie telefoniczne swego zastępcę, bez zobowiązania!

„PIAST”

Obraczay i Ska.

Fabryka Towarów Żelaznych i Metalowych

CIESZYN, Śląsk.

Wyrabia różne ukucia budowlane, jakoteż zamki pudełkowe.

SPÓŁKA SPEDYCYJNA
„SILESIA-TRANSPORT”

ul. Szeroka 3 CIESZYN Telefon 16

Uskutecznia transporty mebli we własnych patentowych wozach meblowych, transporty kas ogniotrwałych, fortepianów i pianinów, jakoteż przewóz towarów w kraju i zagranicą.

Prosimy uważać na brzmienie firmy.

PAROWA PIEKARNIA
 DAMPFBÄCKEREI
MAURZYCY WEIDLICH

CIESZYN, Nowe Miasto 19

Trzy razy dziennie świeże pieczywo
 Drei mal täglich frisches Gebäck

AUTOBUSY oraz SAMOCHODY osobowe i ciężarowe
 wynajmuje o każdej porze dnia firma

BRACIA MOLIN'OWIE

Dom przemysłowo-handlowy

Rynek 1 (Ratusz) CIESZYN Telefon 164

Utrzymuje również stałą komunikację autobusową

CIESZYN — USTRON — WISŁA

Poleca także oleje samochodowe, benzynę, jakoteż
 :: :: i różnych marek pneumatyki. :: ::

Specjalny skład maszyn do szycia ręкодzielniczych
 i domowych oraz rowerów i części składowych.

Maszyny do pisania, taśmy i kalki. Wirówki do odfłuszczenia mleka. **Ceny fabryczne!** także na małe spłaty miesięczne. Przyjmuje się do naprawy maszyny do pisania, szycia, rachowania i t. d.

ADOLF KAPPELLNER I BRAT,

Filja w Cieszynie, ul. Głęboka 48.

Alpina

szwajcarskie precyzyjne zegarki

Großes Lager
 in Juwelen,
 Gold- u. Silber-
 waren. beste
 Marken.

Wielki skład
 jubilerski.
 Wyroby ze złota
 i srebra.
 Najlepsze
 Marki.

Karol Pfeifer, Cieszyn, Głęboka 33.

**RAJMUND KISLING
 i
 GUSTAW SKROBANEK**

Fabryka maszyn i odlewnia
 żelaza.

CIESZYN

ulica Śrutarska 21. (Śląsk polski).

KAROL PUMPERLA
 CIESZYN

Górny Rynek 11. Telefon 137.

Salon mód męskich
 Herren-Mode-Salon

Skład sukna zagranicznego
 i krajowego pochodzenia

Lager von in- und ausländischen
 Stoffen

JÓZEF STULA

Tapicer i dekorator

Cieszyn, ulica Szeroka 9.

Tapezierer und Dekorateur

*poleca się do wykonywania robót wchodzących
 w zakres tapicerstwa, jak: materace, rolety, kanapy
 dekoracje na hale i uroczystości.*

*empfiehlt sich zu allen in das Tapezierergewerbe
 einschlägigen Arbeiten, wie: Matratzen, Roulcaux
 Sofa, sowie Dekorationen von Festsälen.*

**Cukiernia — Konditorei
 Rudolf Klement**

Rynek 8 CIESZYN Ringpl. 8

Wielkie Podnienie — Große Laube

Zawsze świeże deserty, pieczywo drożdżowe, herbatniki itp. Wyśmienite:
 lody, kawa, herbata, czekolada.

Stets frisches Dessert, Kaffee-, Wein- u.
 Teegebäck. Vorzügliches Gefrorenes,
 Eiskaffee, Kaffee, Tee, Chokolade.

Ed. Krögler

Głęboka 8. CIESZYN Tel. 62.

Wysyłka naturalnych wód
 mineralnych i soli łazienkowej
 Handel kolonialny, farb i nasion.

Versand natürl. Mineralwasser
 und Quellsalze. Kolonial-,
 Farben-, Materialwaren- und
 Samenhandlung.

Edward Prchala

Podnienie Cieszyn Rynek 3

Wielki sklep delikatesów.
 Wszystkie gatunki najlep-
 szych win i piw. Przekąski
 zimne o każdej porze dnia.

J. BERNADZIK
 CIESZYN, Głęboka 38.

Największy skład damskich i dzie-
 cinnych kapeluszy, wszystkie dodatki
 dla modniarek. W przedsiębiorstwie
 przerabia się także wszelkiego rodzaju
 kapelusze damskie ze słomy lub filcu
 według najmodniejszych i najnowszych
 fasonów.

*Größtes Lager in Damen- und Mädchenhüten
 sowie sämtl. Modistinnen-Zubehör, daselbst
 werden auch Damenhüte in Stroh und Filz nach
 den neuesten Façonnen umgeformt.*

Targi Lipskie

dwa razy do roku
z początkiem marca
i z końcem sierpnia

Leipziger Messe

Zweimal im Jahre
Anfang März und
Ende August

Wyjaśniení udziela honorowy zastępcza:
Auskünfte durch den ehrenamtlichen Vertreter:
Robert Berger, Cieszyn, Tel. 115, 33, 156.

Schlesischer
Merkur
ORGAN
FÜR INDUSTRIE,
HANDEL U. GEWERBE

Najstarsza gazeta gospodarcza Polski,
w języku niemieckim.
Pamięć kupca.
Doskonały organ ogłoszeniowy.
Miejsce wydawnictwa: Cieszyn.

Älteste Wirtschaftszeitung Polens in deutscher Sprache.
Das Gedächtnis des Kaufmannes.
Erstklassiges Insertionsorgan.
Erscheint in Cieszyn.

HOTEL „ŚLĄSKI DOM” w Cieszynie.

(Dawniej „Pod Wotem”).

Pokoje hotelowe, gościnne, dobra mieszczańska kuchnia po
tanich cenach. Austriackie i Węgierskie wina wyborowej jakości.
Dobre piwa Cieszyńskie i Okocimskie, jakoteż wódki i likiery
o wytwornym smaku Baczewskiego, Fasala i Zakładów prze-
mysłowych z Błogocic.

Łaskawej pamięci poleca się

RUDOLF CICHY
dzierżawca.

Zakład litograficzny i drukarnia

F. MACHACZEK, Cieszyn, Wyższa Br. 10.
Telefon 258 II.

Lithographie-, Buch- und Steindruckerei

Etykiety, plakaty i afisze jedno-
i wielokolorowe, ulotki, nalepki,
opakowania papierowe i karto-
nowe

Etiketten, Plakate, Aktien, ein-
und mehrfarbig, Schecks, Flug-
zettel, Papier- und Kartonagen-
Packungen

ZAKŁ. GRAF. F. MACHACZEK, CIESZYN

KSIEGARNIA

ANTYKWARIAT

735247 E

„TRAIN”

Biuro spedycyjne -- Spec

Celesty 3. CIESZYN

Edward Feitzinger

G. Rynek CIESZYN Zał. 1876.

Artykuły fotograficzne (Aparaty), klisze, papiery,
chemikalja i t. d.

Książki, przewodniki po Śląsku, mapy. Główny
skład widokówek Cieszyna i okolicy. Papier
listowy i wszelkie przybory do pisania. Farby
olejne, pendzle i przybory do malowania i rysowania
w wielkim wyborze. Szachy.

PAWEŁ PILCH
CIESZYN, Wyższa Brama 27.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

Materiały na składzie

ERSTKLASSIGE MASSSCHNEIDEREI
Sämtliche Stoffe und Zubehör

5222 S

nr low. :

Prześlizgnąć malowniczo okolica. Czysto utrzymane ulice i place, wykwintne hotele, restauracje, kawiarnie, teatr, koncerty, dancingi czynią pobyt miłym i przyjemnym. Ośrodek dla turystyki i wszelkich sportów. Idealne miejsce pobytu w lecie i zimy. Legitymacja Pols. Tow. Tatrzańskiego upoważnia do przekroczenia granicy i do wycieczek w Beskidy Czechosłowackie.

Wyjaśnienia, zgłoszenia, prospekty etc. załatwia bezpłatnie: **Biuro ruchu obcych, Cieszyn, Hotel „Pod brunatnym Jeleniem“ Nr. 8/9.**

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

5222 \$

001-005222-00-0

